MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro

Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Kimppalehmä voisi olla seuraava askel eteenpäin kaupunkilaisten viljelypalstoista.
AAMULEHDEN KAUPUNKILEHTI MORO

Metsien Suomi investoi kivihiileen

Suomen energiapolitiikan pelätyt ja ennakoidut uhkakuvat alkavat toteutua. Suuret kaupungit – myös sisämaassa – muuttavat vauhdilla voimaloitaan kivihiilivalmiuteen (MT 27.2.).

Tuontikivihiilelle tekee voimaloissa tilaa kotimainen turve, jonka saatavuuteen ei tiukan lupapolitiikan vuoksi uskalleta enää luottaa.

Konsulttiyhtiö Pöyryn mukaan turvetta korvataan tänä vuonna kivihiilienergialla noin 2,1 teravattituntia. Se tarkoittaa noin 7 500 junavaunullisen lisäsyöttöä hiilivoimaloihin.

Jyrki Kataisen (kok.) hallitukseen oli saatava vihreät mukaan hinnalla millä hyvänsä. Yksi osa hinnasta on hallituksen kireä linja turvetuotantoon.

Turpeen käytön ja uusien turvelupien vähentäminen on hallituksen tavoite. Toive siitä, ettei turvetta korvattaisi kivihiilellä, jää sen sijaan toteutumatta.

Turvetaloudella on omat ympäristövaikutuksensa, ja myös turvealalta on vaadittava ympäristön kannalta kestäviä toimintamalleja. Niihin ala on kiitettävästi myös sitoutunut.

Hallituksen vihreä, kivihiileen ja ydinvoimaan pohjautuva energiapolitiikka on karkaamassa kauas hyvistä tavoitteistaan. Kun bioenergian avulla piti päästä eroon fossiilisista polttoaineista sekä samalla vähentää riippuvuutta tuontienergiasta, onkin käymässä päinvastoin.

Turvetta ei nykykatsannossa pidetä uusiutuvana energialähteenä, vaikka sen kasvu on likimain käyttöä vastaavaa. Joka tapauksessa turve jää fossiilisuudessaan kivihiilelle selvästi toiseksi.

Kallis tuulivoima on saanut mittavan rahoituksen, mutta sen rakentamista hidastaa kansalaisten vastarinta. Kun kansalaisilla ei aina tunnu olevan niin suurta väliä, on tuulivoimarakentamisen kuulemistilaisuuksissa vaadittu jopa selvitettäväksi, millaista häiriötä tuulimyllyt aiheuttaisivat paikalliselle susikannalle.

Erityiset odotukset Suomen energiapaletissa kohdistuvat puuenergian lisäämiseen. Valmiuksia olisi, mutta alan tarvitsema tuki on jumittunut kansallisen ja EU-tason kiistoihin. Kun rahoitus on epävarmaa, jäävät sekä korjuuketjun että voimaloiden investoinnit tekemättä.

On vaikea löytää järjen hiventä tilanteesta, jossa Suomi metsien ja soiden suurvaltana investoi energiantuotannossaan tuontikivihiileen. Energiantuottajat seuraavat poliittisia päätöksiä tarkasti ja toimivat sen mukaisesti. Tämän ei pitäisi olla hallitukselle suuri yllätys.

Bioenergian ongelmat ovat ongelma myös vihreiden puheenjohtajalle, ympäristöministeri Ville Niinistölle.

Vihreiden puheenjohtajalle, ympäristöministeri Ville Niinistölle on ollut kiusallinen kysymys, miksi niissä suurissa kaupungeissa, joissa vihreät on merkittävässä asemassa, bioenergia etenee tuskallisen hitaasti. Ääriesimerkki näistä on pääkaupunkimme Helsinki, joka surutta polttaa kivihiiltä, ja josta usein opastetaan koko muuta maata muun muassa energiataloudessa.

Nyt vihreä tahto on ajamassa kivihiiltä lähes kaikkiin maakuntakeskuksiin. Kivihiiltä jo lisänneisiin tai siihen investoiviin kaupunkeihin kuuluvat esimerkiksi Jyväskylä, Kuopio, Rovaniemi, Oulu ja Pietarsaari. Lista on surullista luettavaa.

Kivihiilen kasvava käyttö energiantuotannossa ei varmasti ole Ville Niinistön tai hänen puolueensa mieleen. Se on kuitenkin hyvä muistutus siitä, kuinka ideologinen tavoite voi jääräpäisesti ajettuna johtaa ei-toivottuun lopputulokseen.

Hallitus on linjannut nopeuttavansa lupien saantia suojeluarvoltaan vähäisille turvemaille. Sen lisäksi olisi kiireesti raivattava esteet sekä puuenergian että tuuli- ja aurinkovoiman kasvulta.

Hiili maakuntien kasvavana energialähteenä on sysimusta piste Suomen energia- ja ilmastopolitiikassa. Ilkeämpi voisi ajatella, että maakuntakeskuksia ympäröivien metsien merkitys hiilinieluina on ymmärretty väärin.

Vihreä tahto ajaa kivihiiltä lähes kaikkiin maakuntakeskuksiin.

VIERASYLIÖ

Vanhuksille kuuluu hyvä elämä

Ihmisen vanhuus on kova juttu, koska se on entisten nuorten viimeinen ikä, johon kaikki joutuvat.

Yhteiskunnallamme on ollut tapana työntää vanhukset syrjään, siirtää heidät onnellisten varastoon.

Vanhukset eivät ole tienneet, mitä tahtovat ja kunnat ja sosiaaliviisaat ovatkin voineet arvioida ja määritellä heidän tarpeensa niin alhaiselle tasolle, että ongelmia on syntynyt ja niitä syntyy lisää.

Meidän olisi osattava myöntää, että on olemassa myös vanhan ihmisen hyvän elämän mahdollisuus. Yhteiskunnan rakenne ei voi pohjautua vääryydelle.

Tähän hyvän elämän mahdollisuuteen sisältyy myös globaali vanhustalouden mahdollisuus. Uuden tekniikan varaan voidaan rakentaa kokonaan uutta liiketoimintaa.

Täysin uusia mahdollisuuksia löytävät pienet yhtiöt, joilla on suuria ideoita. Vanhustaloudessa pitää ideoida sekä enemmän että toisella tavalla.

Maailmanmarkkinoilla maan koolla ei ole merkitystä – menestys tulee ihmisistä ja heidän innovaatiokyvyistään, kyvyistä muovata tulevaisuutta.

Yli satavuotias pellervolainen Kainuun Puhelinosuuskunta on esimerkki uuden löytämisestä. Lankapuhelintoiminta ei enää ole loistavaa liiketoimintaa. Osuuskunta on laajentanut reviirejään ja omistaa muun muassa IsCom Oy –nimisen yhtiön, joka on kehittänyt vanhustalouden markkinoille Mirella –etähoivaratkaisun.

Se siirtää tietoa langattoman anturiteknologian avulla ja palvelin analysoi tiedon ja antaa tarvittaessa toimintasuosituksen. Mirella antaa turvaa kotonaan yksin asuvalle ja se antaa turvaa ja tietoa häntä hoivaaville – myös omaisille ja läheisille.

Ikääntyminen uhkaa Kiinaakin

Globaalissa taloudessa pitää aina kääntää katse ensimmäiseksi Kiinaan.

Kiinan oman arvioin mukaan vuonna 2015 kansantasavallassa on 221 miljoonaa ihmistä, jotka tilastoidaan vanhusväestöksi. Tämä tarkoittaa, että nopeasti lähestyvässä tulevaisuudessa tarpeet vastata senioriväestön huolenpidosta tulevat olemaan suuret.

Vuoden 2010 väestönlaskennassa lasten osuus oli vähentynyt edellisestä (vuoden 2000) laskennasta kuusi prosenttia ja yli 65 vuotiaiden osuus oli kasvanut kaksi prosenttia. Väkirikkaassa maassa ne ovat isoja päälukuja.

Kiinassakin tulee eteen kansantaloudellinen tosiasia, että talouskasvu hidastuu, kun on vähemmän nuoria työikäisiä ja yhä enemmän eläkeläisiä. Kukaan ei voi estää edes hallinnollisilla määräyksillä ikääntymisen vääjäämätöntä jatkumista. Eikä kasvun vaatimus hellitä ikääntyvän väestön huoltomenojen lisääntymisen vuoksi.

Virallisten lukujen mukaan Kiinan bruttokansantuote kasvaa vuoteen 2015 saakka vuosittain 7.2 prosenttia ja 6.1 prosenttia seuraavan viisivuotissuunnitelman ajanjaksolla.

Vanhoista ihmisistä huolehtiminen kuuluu valistuneen valtion tärkeimpiin tehtäviin.

Paljon tästä kasvusta on kuitenkin kiinni siitä, miten muualla maailmassa menee ja etenkin miten euroalue selviytyy velkakriiseistään.

Kaupungistuminen muuttaa arvoja

Vuosisatainen kiinalainen hurskas perinne, jota vuonna 1996 terästettiin määräyksellä, on edellyttänyt, että lapset huolehtivat ikääntyvistä vanhemmistaan.

Pyrkimys keskiluokkaistua eli nopean rikastumisen tavoite, on johtanut siihen, että yhä useammassa kiinalaisessa perheessä molemmat aviopuolisot ovat ansiotyössä.

Ennen vanhaan kiinalaisetkaan eivät ehtineet miettiä hyvinvointia, mutta saattoivat silti olla onnellisia ja tyytyväisiä. Yhä useampi keskiluokkainen kiinalainen perhe asuu kaupungissa, ja rikastumisen tarve jatkuu.

Yhteiskuntarauhan vuoksi keskiluokkainen kiinalainen on pidettävä tyytyväisenä ja keskiluokkaa on pakko kuunnella.

Monet vanhat kiinalaiset eivät halua muuttaa kaupunkeihin, koska vanhat ihmiset rakastavat asioiden hitautta. Monen kiinalaisen isoäidin on kuitenkin pakko unohtaa perinteinen kotikylän rauha, omat sosiaaliset verkostot ja mukautua uuteen urbaaniin elämäntapaan. Kaupungistua, koska perheet tarvitsevat mummonsa lastenhoitajiksi ja muutenkin.

Muutenkin siksi, että Kiinassa osataan yhä arvostaa sitä, että ikääntyneen ihmisen erityinen osaaminen on äänetöntä, kokemuksellista osaamista.

Kiinan kolmekymmentävuotinen yhden lapsen perhepolitiikka johtaa siihen, että lapset joutuvat pitämään huolta paitsi omista vanhemmistaan, myös isovanhemmistaan.

Tilannetta kutsutaan ”421” –perherakenteeksi. Tämän rakenteen seurauksena vastaisuudessa yhä useammat eläköityvät kiinalaiset tulevat tarvitsemaan yhteiskunnan huolenpitoa.

Koska yhteiskunnan sosiaaliset turvaverkot ovat olemattomat, monesta vanhan polven kiinalaisesta ei koskaan tule kuluttajaa. Kiinalainen on säästäjä.

”Suuri pamaus” tapahtuu vuoden 2015 jälkeen ja silloin vanhustalouden hoivamarkkinoilla on kysyntää ja tilaa – myös ulkomaisille yrittäjille. Amerikkalaiset ja taiwanilaiset ovat jo ehtineet asioimaan.

Pitää muistaa, että nykyinen Kiina ei ole hyvinvointiyhteiskunta, se on maailman toiseksi suurin kansantalous. Tuleva hyvä on oikeuttanut kovat otteet. Siellä opitaan vasta ajan myötä erottamaan oikea ja väärä paremmin kuin vasen ja oikea.

Vanhuuden raja siirtyy

Vanhoista ihmisistä huolehtiminen kuuluu valistuneen valtion tärkeimpiin tehtäviin. Ihmisarvoon on aina liittynyt velvollisuus huolehtia niistä, jotka eivät enää jaksa tai osaa.

Toistaiseksi yksityinen vanhustenhuolto liiketoimintana kantaa ”hyväosaisten” –leimaa. Markkinat palvelevat maksavia asiakkaita ja byrokratia kyykyttää köyhiä.

Vanhuuden kulttuurinen raja siirtyy kaikkialla maailmassa nopeammin kuin elinikä nousee.

Ikääntyviä kiinalaisia saattaa lohduttaa tieto, että tämän päivän läntinen kapitalismi on osittain epäonnistunut, eikä se pysty tarjoamaan parempaa elämää kaikille kansalaisilleen, ei etenkään kaikille vanhuksilleen.

Palvelusektorin tekniset ratkaisut ovat olemassa, pelit ja pensselit toimivat, mutta henkilökohtainen palvelu ei toimi. Palvelu on suorastaan pahaa. Se on vanhojen ihmisten epäoikeudenmukaiseksi koettua kohtelua.

Suomessakin pitää ymmärtää se, että jos suomalainen kunta ei pysty hoitamaan vanhuksiaan se pitää lopettaa.

On sivistyneempää purkaa hallinto kuin purkaa ihmisen elämä.

ERKKI VÄHÄMAA

Kirjoittaja on arkkitehti ja Pellervon valtuuskunnan emerituspuheenjohtaja.

PÄIVÄN KUVA

HENRIKKI HETEMAA

Mustakaularastas kävi Joensuussa

Tavallisesti mustakaularastas elää havumetsissä Siperian taigalla. Kuvan mustakaularastas lensi Joensuuhun. Se näyttäytyi monena helmikuun päivänä. Lintuharrastajat olivat mielissään.

Päivän kuva -ehdotuksia voi lähettää MT:n toimitukseen osoitteeseen lukijankuva@maaseuduntulevaisuus.fi. Julkaistuista kuvista maksetaan palkkio.

Luomulla on kysyntää

Kiinnostus luomuruokaa kohtaan on ollut jo pitkään kasvussa. Se ei ole kuitenkaan näkynyt yhtä selvästi kauppojen kassoilla. Yhtenä suurimpana syynä tähän on ollut kysynnän ja tarjonnan kohtaamattomuus.

Parin viime vuoden aikana tilanne on parantunut selvästi. Luonnonmukaisesti tuotetun ruuan kysyntä kasvoi viime vuonna lähes neljänneksellä. Pro Luomu ry:n mukaan luomutuotteiden myynti nousi 202 miljoonaan euroon.

Luomuruuan kysynnän kasvulle on jatkossakin hyvät mahdollisuudet, koska erilaiset ruokaan liittyvät skandaalit saavat kuluttajat etsimään turvallisempia vaihtoehtoja. Tuontiruokaan liittyvät kohut lisäävät myös kotimaisen lähiruuan arvostusta.

Kovasta kasvusta huolimatta luomun markkinaosuus oli viime vuonna ”vain” 1,6 prosenttia. Alan tavoitteena on nostaa myynti vuoteen 2015 mennessä 330 miljoonaan euroon. Näillä kasvuluvuilla se on hyvinkin saavutettavissa.

Sen sijaan Jorma Ollilan johtaman brändityöryhmän esittämään visioon, jonka mukaan puolet Suomen tuotannosta pitäisi olla luomua, on todella pitkä matka.

Varaa luomuruuan osuuden edelleen kasvattamiseen Suomessa on. Esimerkiksi Ruotsissa luomun osuus kulutuksesta on noin neljä ja Tanskassa noin seitsemän prosenttia.

Luomuruuan tuottajille kysynnän kasvu on tietenkin hyvä asia. Se asettaa koko ruokaketjulle myös kovan haasteen, koska kysyntään pitää pystyä vastamaan. Muuten lisääntynyt kulutus täytetään tuontiruualla.

Luomuruuan periaatteisiin sopii erittäin huonosti se, että tuotteita kuljetetaan pitkiä matkoja ympäri maailmaa. Luomuruoka on parhaimmillaan nimenomaan lähiruokaa.

KOLUMNI: JUSSI MARTIKAINEN

Varaa on vain hyvään hallintoon

Hallinto on vekkuli orgaani. Kun sen alkusoluja saadaan yhteen muutama, se alkaa paisua hallitsemattomasti.

Jo sadan hengen virasto kykenee työllistämään itse itsensä. Sen ei tarvitse vastaanottaa tai lähettää ulkopuolelle yhtään kirjettä tai sähköpostia, eikä soittaa puheluakaan.

Tehtäviä se kuitenkin kykenee luomaan itselleen siinä määrin, että viraston kasvu on turvattu.

Tällainen suljettu virastomalli olisi monessa tapauksessa edullisin.

Paha kyllä moni virasto lähettää postia ja vaatii siihen myös vastattavan. Näin virasto työllistää paitsi kansalaisia ja yrityksiä, myös muita virastoja.

Suomen suurimpia huolia tulevaisuudessa on työvoiman riittäminen. Väki vanhenee, tekeviä käsiä tarvittaisiin lisää. Siksi puhutaan työurien pidentämisestä – alusta, keskeltä ja lopusta.

Suomen on jatkossa pakko pidentää työuria myös lakkauttamalla turhia virkoja ja virastoja. Ongelma on, että niiden turhuudesta ei helpolla löydy yhteisymmärrystä.

Virkatyö perustuu lakiin.

Vaikka kaikkea ei varmaankaan vielä hallinnoida riittävästi, myös lainsäätäjältä vaaditaan harkintakykyä.

Jo sadan hengen virasto kykenee työllistämään itse itsensä.

jussi.martikainen@maaseuduntulevaisuus.fi

Suomella on jatkossa varaa vain hyvään hallintoon. Ennen kaikkea meillä ei ole varaa tukahduttaa yrittäjiä ja työtä tekeviä kansalaisia kaikkialle tunkevaan byrokratiaan.

Virastoja ja virkamiehiä tarvitaan. Oikeissa töissä he ovat helpottaessaan kansalaisten elämää.

Hyvä hallinto aukoo solmuja, auttaa, neuvoo ja palvelee. Se varmistaa, että kansan valtuuttaman lainsäätäjän tahto viedään sujuvasti käytäntöön.

Liian usein kansalainen kuitenkin huomaa palvelevansa hallintoa. Monelle viljelijälle ja pienyrittäjälle tunne on tuttu. Lomakerumbaa riittää, mutta apua tai kohtuutta siihen on vaikea löytää.

Jos koululainen keksii kesätöikseen perustaa jäätelökioskin, löytyy virkamies, joka käy sen lupien puutteessa sulkemassa. Virkamiestä, joka auttaisi tarvittavat luvat kuntoon, ei tahdo löytyä.

Kyse ei ole virkamiesten puutteesta, vaan siitä, mitä he tekevät.

Moni virkamieskin on tuskastunut tehtävänkuvaansa. Ei ole mielekästä käyttää työpäiväänsä kartalta kadonneen aarin etsintään. Pellon reunalla turhautunut virkamies tapaa turhautuneen viljelijän.

”Viljelijöiden mitta on täynnä tehotonta, ahdistavaa ja jopa nöyryyttävää lainsäädäntöä”, totesi MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila syksyllä Varsinais-Suomen tuottajaliiton kokouksessa.

Viesti oli osoitettu maatalouspolitiikan uudistuksen valmistelijoille. Se olisi kiire huomioida myös muuta yrittäjyyttä ohjaavassa lainsäädännössä ja hallinnossa.

Hallinto voi vaikuttaa ratkaisevasti siihen, kuinka yrittäjyyttä, tuotantoa ja työpaikkoja jatkossa riittää. Millä Suomi elää, jos valtion metsiin työmiehet tuodaan Romaniasta ja sen virastojen puhelinpalvelut viedään Espanjan aurinkorannikolle?

Sitä yrittäjyyteen taipuvaista koululaista ehkä tarvittaisiin.

Jos joku ei ole huomannut, maailman talouden painopiste on siirtymässä nopeasti.

Onneksi meillä on riittävästi hallintoa valvomaan työoloja, kun suomalaislapset alkavat ommella lenkkitossuja kiinalaisille.

LEHTIKATSAUS

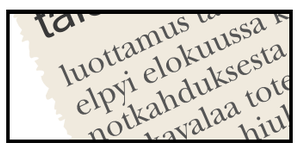

Vastuuta, kiekkoväki!

Iisalmen Sanomat kirjoittaa jääkiekon SM-liigaa kuohuttavasta kaukaloväkivallasta.

”Ilmiö ei ole uusi, ja valitettavasti väkivaltainen käyttäytyminen ja suoranainen sikailu ovat olleet aika ajoin myös juniorikiekkoilun ongelmana.

Mutta onko se ihme? Vanha sanonta pitää tässä asiassa paremmin kuin hyvin paikkansa: mitä vanhemmat ensin, sitä nuoremmat perässä.

Jos aikuisten jääkiekossa annetaan nykyään sellainen malli, että toisen joukkueen edustajia ei tarvitse kunnioittaa fyysisesti eikä henkisesti, miksi juniorikiekossa toimittaisiin eri tavalla?

Jääkiekko on ollut jo pitkään Suomen seuratuin ja suosituin urheilulaji. Tämän vuoksi lajin edustajilla on todella suuri vastuu tekemisistään. Sekä pelaajien että valmentajien on tiedostettava roolinsa esikuvina ja käyttäydyttävä sen mukaisella tavalla.

Myös jääkiekkopäättäjien on tartuttava tomerasti epäkohtiin.”

Halpa ruoka kostautuu

Helsingin Sanomat kommentoi ruuan epämääräiseen alkuperään ja sisältöön liittyviä ongelmia.

”Hyvin halpa ruoka tarkoittaa samaa kuin monimutkaiset ja läpinäkymättömät hankintaketjut. Sitä ei ole myöskään ilman ylipitkiä eläintenkuljetuksia ja muuta piittaamattomuutta eläinten oloista, sillä teuraseläinten hyvinvoinnista huolehtiminen maksaa.

Halvan ruuan himo johtaa suurpiirteisyyteen siinä, mille tuotantoeläimille syötetään liha- ja luujauhoa. On epärealistista haikailla aikoja, jolloin ruoka tuotettiin paikallisesti. Yhtä epärealistista on kuvitella, että ruokateollisuus käy hintakilpailuaan ruoan laadusta tinkimättä. Juuri hintakilpailu syö ruuan laatua.

Elintarviketeollisuus ja kauppa sysäävät vastuun mielellään kuluttajalle: kuluttaja haluaa halpaa. Syyttelyssä kaikuu hurskastelu, sillä halvassa ruuassa on isot katteet.”

Aihetta ylpeyteen

Pohjalaisen mukaan Kalevalan päivä kertoo suomalaisesta tarinasta.

”Kalevalan tapainen koko olemisen selittävä tarina on monilla muillakin kansoilla.

Kaikkiaan 53 kielelle käännetyssä Kalevalassa kerrotaan tuhoivirsujen maan sisukkaasta kansasta, jonka kulttuuriperintöä italialaisten palatsien Silvio Berlusconi arvioi vain naureskellen.

Eteläeurooppalaisesta näkökulmasta katsoen Suomen kulttuuri on tietysti ohut. Suomi on kuitenkin ottanut kehityksessä kiinni muut Euroopan maat.

Omia juuria ei nytkään ole syytä unohtaa: eurooppalaisia ehdotuksia on syytä arvioida ajan kanssa ja edetä sitten vaikka Kalevalan vakaan poljennon tahtiin.”